ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ
២០១០

អគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

អារម្ភកថា

បន្ទាប់ពីការទទួលរងនូវសំពាធនៃវិបត្តិជាសកលនាអំឡុងពីរឆ្នាំចុងក្រោយនេះ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាត្រូវបានរៀបចំដើម្បីស្តារឡើងវិញនូវការខូចខាត។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា សញ្ញានៃការងើបឡើងវិញបានបង្ហាញឲ្យឃើញនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៩ និងឆ្នាំ២០១០។ ការងើបឡើងវិញនេះបណ្តាលមកពីការរីកចម្រើននៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចចម្បងដូចជា វិស័យកសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម និង សេវាកម្ម។ វិស័យធនាគារក៏បានចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការរួមចំណែកឲ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចផងដែរ ។

វិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច សកលបានជំរុញឲ្យមានតម្រូវការក្នុងការលើកកម្ពស់បទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្នបន្ថែមទៀតដើម្បីឲ្យមានភាពសមស្របទៅនឹងបច្ចុប្បន្នភាពនៃប្រតិបត្តិការធនាគារ និងអាចរក្សាបានស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្នុងទិសដៅនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានពិនិត្យឡើងវិញនូវក្របខណ្ឌនៃការត្រួតពិនិត្យ និងបទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្នរបស់ខ្លួន ដើម្បីទប់ទល់ជាមួយកត្តាប្រឈមនៃហានិភ័យសក្តានុពលមួយចំនួន ជាពិសេស តាមរយៈការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃប្រតិបត្តិការធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ តួយ៉ាង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានដាក់ចេញឲ្យអនុវត្តនូវបទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្នសំខាន់ៗមួយចំនួនទៀតដូចជា ប្រកាសស្តីពីការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធ ប្រកាសស្តីពីការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងប្រកាសស្តីពីការអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យ លើមូលដ្ឋានហានិភ័យ និងទស្សនៈអនាគត។ បទប្បញ្ញត្តិថ្មីៗទាំងនេះ នឹងជួយជំរុញឲ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុទាំងមូលមាន សុវត្ថិភាព និងភាពរឹងមាំបន្ថែមទៀត។

ក្រៅពីការពង្រឹងបទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្ន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក៏បានយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការពង្រឹងលទ្ធភាពទទួលយកសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុតាមរយៈការជំរុញឲ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ ពង្រីកតំបន់ប្រតិបត្តិការ បើកលទ្ធភាពឲ្យគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ទទួលយកប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណៈជន និង អភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលតាមបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ក្នុងនោះដូចជា ការដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់នូវសេវាកម្មធនាគារតាមអ៊ីនធឺណេត និងសេវាកម្មផ្ទេរប្រាក់ចល័តជាដើម។ ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសមស្របមួយ សម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុក៏ជាកិច្ចការស្នូលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាផងដែរ។ បច្ចុប្បន្ន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា កំពុងខិតខំរៀបចំបង្កើតទីផ្សារអន្តរធនាគារ ការិយាល័យឥណទាន ព្រមទាំងពង្រឹងអភិបាលកិច្ចនៅក្នុងគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ។

ជាងនេះទៅទៀត ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា តែងយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រី បុគ្គលិកដើម្បីអនុវត្តនូវតួនាទីនិងភារកិច្ចប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទទួលបានជោគជ័យ។ ការកសាងសមត្ថភាពនេះធ្វើឡើងក្នុងទិសដៅឲ្យមន្ត្រីបុគ្គលិកទាំងនោះទទួលបាននូវចំណេះដឹងថ្មីៗ សម្រាប់ឆ្លើយតបទៅតាមការរីកចម្រើននៃវិស័យធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តំបន់ និងសកលលោក។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនេះក៏ត្រូវបានទទួលការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីសំណាក់មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មជ្ឈមណ្ឌលស៊ាសិន

រតនាគារអាមេរិក និងធនាគារកណ្តាលផ្សេងទៀត ជាដើម។ ជាមួយគ្នានេះ ក្របខ័ណ្ឌនៃវិស័យធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ មិនត្រឹមតែស្ថិតក្នុងបរិបទផ្ទៃក្នុងប្រទេសនោះទេ ប៉ុន្តែភាពទាក់ទងនៃវិស័យនេះកាន់តែមានភាពស្មុគស្មាញ និងជួបប្រទះនូវភាពប្រឈមជាមួយប្រតិបត្តិការជាអន្តរជាតិ។ ក្នុងន័យនេះ ធនគារជាតិនៃកម្ពុជាបាន បង្កើតទំនាក់ទំនងយ៉ាងសកម្មជាមួយបណ្តាធនាគារកណ្តាលនៃ ប្រទេសជាច្រើន សំដៅធ្វើការចែករំលែកព័ត៌មាន បទពិសោធន៍ និងចំណេះដឹងថ្មីៗ រវាងគ្នាទៅវិញទៅមក។

ប្រតិបត្តិការនៅក្នុងវិស័យធនាគារមានការរីកចម្រើនគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍នៅក្នុងឆ្នាំ២០១០ និង ប្រកបដោយសុទិដ្ឋិនិយមសម្រាប់ពេលអនាគត។ ឥណទាន និងប្រាក់បញ្ញើ របស់អន្តការីធនាគារមានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង។ រីឯ ទ្រព្យសកម្មសរុបនៅក្នុងវិស័យធនាគារកើនឡើងដល់ ៥៦% នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ដែលនៅតែគ្របដណ្តប់នៅលើវិស័យហិរញ្ញវត្ថុទាំងមូល។ ដោយឡែក ឥណទានមិនដំណើរការស្ថិត ក្នុងកម្រិតទាប ដែលក្នុងនោះ ការធ្វើសំវិធានធនមានកម្រិតគ្របដណ្តប់គ្រប់គ្រាន់។ ចំណែកឯឥណទានហានិភ័យធំ ឥណទានសម្ព័ន្ធញ្ញាតិ និងឥណទានតាមវិស័យសេដ្ឋកិច្ច បានបង្ហាញថាហានិភ័យឥណទាននៅ ក្នុងវិស័យធនាគារមានកម្រិតទាប។ ចំពោះសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលមិនមានបញ្ហាគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍នោះទេ ដោយសារវិស័យធនាគារមានសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលបម្រុងច្រើន ហើយមានការកើនឡើងជាលំដាប់។ ហានិភ័យទីផ្សារមានកម្រិតតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ដោយសារទីផ្សារទុន និងទីផ្សាររូបិយវត្ថុមិនទាន់មានរូបរាងជា ដុំកំភួននៅឡើយ។ ការកើនឡើងនៃប្រតិបត្តិការ និងភាពចម្រុះនៃផលិតផលបានធ្វើឲ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ ប្រឈមនឹងហានិភ័យប្រតិបត្តិការខ្ពស់ជាងមុន ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន។

ជាមួយគ្នានេះ វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅតែរក្សាតួនាទីចាំបាច់ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងជីវភាពរបស់ប្រជាជននៅតាមតំបន់ជនបទ។ ការរីកចម្រើនថ្មីៗរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានមើលឃើញតាមរយៈការពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងការបង្កើនជំនឿទុកចិត្ត និង ពង្រីករចនាសម្ព័ន្ធប្រតិបត្តិការសម្រាប់ទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន។ អត្រាកំណើននៃប្រាក់បញ្ញើ បានកើនឡើងលើសឥណទានប្រមាណ ៦ដង បើធៀបពីឆ្នាំ២០០៩ ទៅឆ្នាំ២០១០ តែទោះបីជាយ៉ាងណា កម្រិតនៃប្រាក់បញ្ញើពុំទាន់អាចឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការនៃទំហំឥណទានបាននៅឡើយ។ គុណភាពឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានពង្រឹង ដែលធ្វើឲ្យអត្រាឥណទានមិនដំណើរការមានការថយចុះ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅពឹង ផ្អែកច្រើនទៅលើប្រភពទុនពីបរទេស ដែលជាកត្តានាំឲ្យមានការប្រឈមជាមួយហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់។ ដូច្នេះ ការប្រមូលប្រាក់បញ្ញើជារូបិយវត្ថុជាតិ នឹងអាចកាត់បន្ថយហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់ ហើយពិសេស ផ្តល់ជាប្រភពទុនយ៉ាងសំខាន់ដល់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។

ជារួម ស្នាដៃសម្រេចបានក្នុងឆ្នាំ២០១០នេះ បាននាំមកនូវការរីកចម្រើននៃប្រព័ន្ធធនាគារ តាមរយៈវិសាលភាពនៃទំហំប្រតិបត្តិការ ការរក្សាភាពរឹងមាំនៃប្រព័ន្ធធនាគារក្នុងអំឡុងពេលវិបត្តិជាសកល និងជាពិសេសការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជាដើម។ ទោះបីទទួលបានលទ្ធផលដូច្នេះ ប៉ុន្តែកត្តាប្រឈមជាច្រើនក៏បានចូលមកទន្ទឹមគ្នាផងដែរ ក្នុងនោះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ជាពិសេសអគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យនឹងត្រូវដើរតួនាទីយ៉ាងសកម្មក្នុងការទប់ទល់ និងដោះស្រាយជាមួយកត្តាប្រឈមទាំងនោះ រួមមានដូចជា ការសិក្សាឲ្យបានច្បាស់លាស់ ក្នុងន័យធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មបទប្បញ្ញត្តិ ដើម្បីអាចឆ្លើយតបជាមួយការវិវឌ្ឍន៍រីកចម្រើនរបស់វិស័យ

ធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ កត្តាសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីត្រួតពិនិត្យ ចាំបាច់ត្រូវទាមទារឲ្យមានការបណ្តុះបណ្តាល និងពង្រឹងជាប្រចាំ ជាពិសេស ការស្វែងយល់ពីវិធីសាស្ត្រត្រួតពិនិត្យលើមូលដ្ឋានហានិភ័យ និងទស្សនៈអនាគត។ ជាមួយគ្នានេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក៏ជំរុញឲ្យមានការសហការណ៍យ៉ាងសកម្ម រវាងអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងន័យអនុវត្តឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពនូវវិធីសាស្ត្រត្រួតពិនិត្យលើមូលដ្ឋានហានិភ័យ និងទស្សនៈអនាគតនេះ។

ការបោះផ្សាយរបាយការណ៍នេះ មានទិសដៅលើកកម្ពស់សមត្ថភាព និងតម្លាភាពនៃវិស័យធនាគារនៅកម្ពុជា។ ទិន្នន័យនៅក្នុងរបាយការណ៍នេះនឹងផ្តល់ជាអត្ថប្រយោជន៍សម្រាប់សាធារណជនក្នុងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានសម្រាប់ជាជំនួយដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីវឌ្ឍនភាពនៃប្រព័ន្ធធនាគារក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១

ជា ចាន់តូ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

មាតិកា

១. ការវិវត្តន៍ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ១

២. ការអភិវឌ្ឍនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ១

២.១. សេចក្តីផ្តើម ១

២.២. លទ្ធភាពប្រើប្រាស់សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ២

២.៣. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ២

២.៤. ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ៣

២.៥. ការអភិវឌ្ឍបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ ៣

៣. ការវិភាគហានិភ័យនៅក្នុងវិស័យធនាគារ ៥

៣.១. ប្រតិបត្តិការនៅក្នុងវិស័យធនាគារ ៥

៣.២. ហានិភ័យឥណទាន ៦

៣.៣. ហានិភ័យសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល ៧

៣.៤. ហានិភ័យទីផ្សារ ៨

៣.៥. ហានិភ័យប្រតិបត្តិការ ៩

៣.៦. ដើមទុន និងលទ្ធភាពស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ ១០

៣.៧. ប្រតិបត្តិការនៅក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ១០

៣.៨. ហានិភ័យ និងភាពធុយស្រួយនៅក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ១១

៤. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ១៣

៥. ការប្រឈមសំខាន់ៗនៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យធនាគារ ១៣

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ : ទិន្នន័យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ ២០១០ .... ១៤

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ : អត្រាការប្រាក់ ១៥

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ : ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា ១៧

រាល់ទិន្នន័យដែលបង្ហាញនេះត្រូវបានរៀបចំ និងចងក្រងដោយ

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

ចំណែកទិន្នន័យ GDP **ទទួលបានពីខាងវិទ្យាស្ថានផែនការ និងស្ថិតិ**